

PEARLS Practical Evidence About Real Life Situations

Antibiotici mahom suvišni pri akutnom rinosinuzitisu u odraslih*Antibiotics are mostly superfluous in acute rhinosinusitis in adults*

Kliničko pitanje	U usporedbi s placebom ili bez liječenja, koliko su u ambulantnim uvjetima učinkoviti antibiotici kod odraslih osoba s akutnim rinosinuzitisom?
Zaključak	Bez antibiotika je gotovo polovica ispitanika bila izliječena nakon tjedan dana, a 67% nakon 14 dana. Uz antibiotike ih se prije izliječilo 5% (klinička dijagnoza) do 11% (dijagnoza potvrđena rtg snimkom). CT je mogao bolje predvidjeti tko će imati koristi od antibiotika, ali mu se rutinska uporaba ne preporuča zbog izlaganja zračenju. U usporedbi s placebom ili bez liječenja, uz antibiotike ih se 10% više izliječilo od gustog, žutog iscjetka iz nosa. Nuspojave (uglavnom gastrointestinalne) prijavilo je 13% više onih na antibioticima nego na placebo ili bez liječenja. U usporedbi s onim koji su odmah uzimali antibiotike, na placebo ili bez liječenja ih je 5% više trebalo uzimati antibiotike jer im se stanje pogoršalo. Ozbiljne komplikacije (npr. apsces mozga) bile su rijetke.
Nedostatak	Za ovo izvješće spojena su dva Cochraneova pregleda, koja su sadržavala različite pristupe uzorcima različitih populacija, što je dovelo i do različitih zaključaka. Osim toga, nema podataka o djeci, o imunokompromitiranim, ni o osobama s teškim sinusitisom, jer takvi subjekti nisu bili uključeni u dostupna ispitivanja.
Kontekst	Dijagnoza akutnog sinuzitisa u primarnoj zdravstvenoj zaštiti se obično postavlja na temelju kliničkih simptoma. Pretrage se ne vrše rutinski i nepreporučuju se u većini zemalja. Neka istraživanja su blago naginjala prema prednostima antibiotika, no procjena prednosti u odnosu na štete nije jasna.
Cochrane sustavni pregled	Lemiengre MB, van Driel ML, Merenstein D, Liira H, Makela M, De Sutter AL. Antibiotics for acute rhinosinusitis in adults. Cochrane Database Syst Rev. 2019;9(9):CD006089. doi: 10.1002/14651858.CD006089.pub5. Ovaj sustavni pregled sadrži 15 studija i uključuje 3057 sudionika.

Pearls br. 635, lipanj 2019., napisao je Brian R McAvoy, a prevela doc. dr. sc. Irena Zakarija-Grković.

Poveznica na cijeli Cochraneov sustavni pregled:

<https://www.cochranelibrary.com/cdsr/doi/10.1002/14651858.CD006089.pub5/full>

PEARLS Practical Evidence About Real Life Situations

Minimalne koristi od paracetamola u liječenju osteoartritisa koljena ili kuka*Minimal benefits of paracetamol in the treatment of osteoarthritis of the knee or hip*

Kliničko pitanje	U usporedbi s placebom, koliko je učinkovit paracetamol u liječenju artroze (osteoartritisa) koljena ili kuka?
Zaključak	Paracetamol je doveotekdo minimalnog smanjenja boli i poboljšanja funkcije u osoba s artrozom kuka ili koljena, bez povećanog rizika od nuspojava (visoka razina dokaza). Dodatna analiza pokazala je da učinak na bol i funkciju nije ovisio o dozi paracetamola. Zbog malog broja nuspojava, nije jasno jeli uporaba paracetamola povećava rizik od ozbiljnih nuspojava, potiče li odustajanje od liječenja, ili povećava stopu abnormalnosti jetrenih enzima. Ispitanici su imali između 55 i 70 godina, a većina je bolovala od osteoartritisa koljena. Doza paracetamola varirala je od 1,95 do 4,0 g/dan, a sudionici su bili praćeni 1-12 tjedana u svim istraživanjima, osim jednog, u kojemu je praćenje trajalo 24 tjedna.
Nedostatak	Nijedna studija nije mjerila kvalitetu života. Većina ukljućenih u istraživanja nije jasno opisala postupak randomizacije i prikriivanja ukljućivanja sudionika, pa je moguć rizik od pristranosti. Od deset obraćenih istraživanja, njih 6 su financirale tvrtke koje proizvode paracetamol.
Kontekst	Paracetamol se široko preporučuje kao analgetik prve linije za osteoarthritis kuka ili koljena. Međutim, oko ove preporuke bilo je polemike jer su nedavni pokusi pokazali male učinke paracetamola u usporedbi s placebom.
Cochrane sustavni pregled	Leopoldino AO, Machado GC, Ferreira PH, Pinherio MB, Day R, McLachlan AJ, i sur. Paracetamol versus placebo for knee and hip osteoarthritis. Cochrane Database Syst Rev. 2019;2(2): CD013273. doi:10.1002/14651858.CD013273. Ovaj sustavni pregled sadrži 10 studija ukljućujući 3.541 sudionika.

Pearls br. 639, listopad 2019., napisao je Brian R McAvoj, a prevela doc. dr. sc. Irena Zakarija-Grković.

Poveznica na cijeli Cochraneov sustavni pregled:

<https://www.cochranelibrary.com/cdsr/doi/10.1002/14651858.CD013273/full>

PEARLS Practical Evidence About Real Life Situations

Treba li u osoba s hipertenzijom i srčanožilnom bolesti težiti sniženju tlaka ispod 135/85 mm Hg?

Should a person with hypertension and cardiovascular disease aspire lowering the pressure below 135/85 mm Hg?

Kliničko pitanje	Jesu li niži ciljni tlakovi ($\leq 135/85$ mmHg) povezani s većim sniženjem morbiditeta ili mortaliteta u usporedbi sa standardnim ciljnim tlakovima ($\leq 140-160/90-100$ mmHg) u osoba s hipertenzijom i srčanožilnom bolesti?
Zaključak	U osoba s hipertenzijom i kardiovaskularnom bolesti (infarkt miokarda, moždani udar, periferna angiopatija ili angina pectoris), dokazi ovog sustavnog pregleda ne podržavaju niže ciljne tlakove ($\leq 135/85$ mmHg) u odnosu na standardne ($\leq 140-160/90-100$ mmHg). Unaprijed definirane analize podskupina starijih, dijabetičara ili različitog spola, nisu pokazale nikakve razlike. Za postizavanje nižih tlakova bilo je potrebno uzimati više lijekova: 0,56 (95% CI 0,16-0,96) puta više u odnosu na kontrolne skupine. Ispadanja iz pokusa bila su veća u intervencijskim skupinama (RR 8,16; 95% CI 2,06-32,28). Iz malo podataka teško je zaključiti o odnosu prednosti i nuspojava.
Nedostatak	Preostale su neke nesigurnosti jer su dokazi o povlačenju iz pokusa vrlo nepouzdana zbog različite učestalosti i težine nuspojava.
Kontekst	Hipertenzija je važan uzrok preuranjenog obolijevanja i smrti koji se može prevenirati. Osobe s povišenim tlakom i kardiovaskularnom bolesti imaju naročito visok rizik pa je smanjenje tlaka na razine niže od standardnih vrijednosti možda korisno. Ovaj pristup može smanjiti mortalitet i morbiditet, ali može i povećati nuspojave. Idealni tlak kod osoba s hipertenzijom i srčanožilnom bolesti ostaje nepoznat.
Cochrane sustavni pregled	Saiz LC, Gorricho J, Garjón J, Celaya MC, Erviti J, Leache L. Blood pressure targets for the treatment of people with hypertension and cardiovascular disease. Cochrane Database Syst Rev. 2020;9: CD010315. doi:10.1002/14651858.CD010315.pub4.

Pearls br. 663, rujan 2020., napisala je Vanessa MB Jordan, a prevela doc. dr. sc. Irena Zakarija-Grković

Poveznica na cijeli Cochraneov sustavni pregled:

<https://www.cochranelibrary.com/cdsr/doi/10.1002/14651858.CD010315.pub4/full>

PEARLS Practical Evidence About Real Life Situations

Pomažu li elektronske cigarete pušačima da prestanu pušiti?*Do e-cigarettes help you quit smoking?*

Kliničko pitanje	Koliko su sigurne i učinkovite elektronske cigarete (EC) u postizanju dugoročne apstinencije u pušača?
Zaključak	Nikotinske EC mogu pomoći u prestanku pušenja i ovaj učinak se vidi kod različitih usporednih terapija. Dokazi umjerene pouzdanosti govore da nikotinske EC povećavaju stopu prestanka pušenja nakon 6 mjeseci ili duže, u odnosu na EC koje ne sadrže nikotin, kao i u usporedbi s nikotinskom nadomjesnom terapijom (NNT). Konkretno, podatci pokazuju da za svakih 100 pušača, njih četvero bi prestalo pušiti s nikotinskim EC u odnosu na EC bez nikotina ili NNT.
Nedostatak	Dokazi o nuspojavama i ozbiljnim nuspojavama su bili niske i vrlo niske razine pouzdanosti zbog nedostatka podataka. Ozbiljne nuspojave su bile rijetke, u intervencijskim i usporednim skupinama, a u mnogim istraživanjima u kojima su mjerili nuspojave, ništa nije uočeno. Ni jedna analiza nije ukazala na ozbiljne nuspojave, niti su one nađene u kohortnim pokusima. S druge strane, raspon pouzdanosti za teške i lakše nuspojave uključio je mogućnost klinički značajne štete i klinički značajne koristi, tako da su u tom smislu potrebna daljnja istraživanja.
Kontekst	EC su uređaji koji se drže u ruci i iz kojih izlazi aerosol stvoren grijanjem e-tekućine. Pušači rabe EC da bi prestali pušiti ili smanjili broj cigareta, no dokazi o njihovoj djelotvornosti i podnošljivosti zasad nisu jasni. Pušači, zdravstveni djelatnici i političari žele znati pomažu li EC naprave u prestanku pušenja i jesu li sigurne.
Cochrane sustavni pregled	Hartmann-Boyce J, McRobbie H, Lindson N, Bullen C, Begh R, Theodoulou A, i sur. Electronic cigarettes for smoking cessation. <i>Cochrane Database Syst Rev.</i> 2020;10:CD010216. doi: 10.1002/14651858.CD010216.pub4. Ovaj sustavni pregled sadrži 50 studija i uključuje 12430 sudionika.

Pearls br. 666, listopad 2020., napisala je Vanessa MB Jordan, a prevela doc. dr. sc. Irena Zakarija-Grković.

Poveznica na cijeli Cochraneov sustavni pregled:

<https://www.cochranelibrary.com/cdsr/doi/10.1002/14651858.CD010216.pub4/full>